

שולטות, וכמו רוצה שחטא בחיים ואיבד חיותו שמשגיג חיים חדשים באמצעות ערי הלויים. ע"כ שלחה לו בגדים שהוא רמו להסתיר הדברים כדי שיהי' ביכולת להמשיך מעולם הנסתר. אך מרדכי לא קיבל, כי זה יהי' מפאת מרדכי ואסתר ולא מפאת ישראל בעצמם, ולעמוד נגד זרע עשו צריכין דוקא שיהי' מחמת ישראל עצמם ושיהי' לו קיום כנ"ל, ע"כ נדרש שיהי' דוקא בהתגלות כנ"ל שהסרת הטבעת החזירתם למוטב שיתעוררו ישראל בכח עצמיתם ע"י סיבובו ברחובות העיר ובזעקותיו ויתגלה עצם ישראל, ואז רק אז יהי' בכחם למשוך חיים חדשים שיהי' להם קיום ולעמוד נגד זרע עשו:

וַיִּבְבֹּקֶר אֱמֹר לְמֶלֶךְ וַיִּתְּלוּ אֶת מַרְדֳּכִי עָלָיו: וַיֵּשׁ לְדַקְדָּק שְׂלֵא כְּתִיב תִּבְקֹשׁ או תשאל מהמלך אלא "אמור" למלך דהוא לשון ציווי, וכן לִקְמוֹן וְהָמֵן בָּא אֶל בֵּית הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה "לאמור" לְמֶלֶךְ לְתַלּוֹת אֶת מַרְדֳּכִי עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הֵכִין לוֹ: וּמִשְׁמַע שֶׁהָמֵן הָיָה או במעלה גבוהה על המלך, וכמו שאמרו ז"ל שעשה לו בימה למעלה מבימתו, וכמו שאמרו ז"ל וַיִּזְעַק וַיִּזְעַק גְּדוּלָה יַמְרָה! מַה אָמַר? גְּבַה הָמֵן מֵאַחַשְׁוֵרֹשׁ:

וּמִכֵּאן כָּל אִישׁ מִשְׁכִּיל יִשִּׁים אֶל לְבוֹ, הַיּוֹת בֵּית הָמֵן נִתַּן לְאַסְתֵּר וְנִהְפָּךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלֹט הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשׁוֹנְאֵיהֶם, וּבְכָל פֹּרִים מִתְעוֹרֵר רִשְׁמוֹ מִזֶּה, וְאוֹ בְּכַח כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְאִמּוֹר לְמֶלֶךְ מֵהֵ"מ הַקְּבִ"ה [דַּרְךְ אַמִּירָה וְצִוּוּי כְּעִנְיֵן הַצְּדִיקִים גּוֹזְרִים עַל הַקְּבִ"ה וְהוּא עוֹשֶׂה] לְתַלּוֹת אֶת הָמֵן וּלְמַחֹת אֶת שְׁמוֹ מִתּוֹךְ לְבוֹ שֶׁל עֲצָמוֹ עִכ"פ, אֲךְ הָאִמִּירָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת לֹא מֵהַשְׁפָּה וּלְחוֹץ אֲלֵא בְּכָל אֶת נַפְשִׁי, וּבְאִתּוֹ חֶשֶׁק וְרִצּוֹן נִמְרָץ שֶׁהִי' אוֹ לְהָמֵן לְתַלּוֹת אֶת מַרְדֳּכִי, וְאוֹ בּוֹדְאֵי אַמִּירָתִי תַעֲשֶׂה פִירוֹת, וְזֶהוּ שֶׁאִמְרוּ חֲסִידֵי קַדְמָאֵי שֶׁבְּפֹרִים יִכּוֹל כָּל אִישׁ לְהוֹשֵׁעַ וְלִהְתְּבַר:

שושן פורים

ענין המוקפין שעושים פורים בט"ו כמו שושן, אף שלדידהו הי' יום הנייח ב"ד, ולא

נכפל אצלם הגם של המלחמה. יש לומר זהנה כתיב (במדבר כ"א) וישמע הכנעני מלך ערד שאמרו ז"ל (ר"ה ג'), שהוא עמלק ומה שמעיה שמע ובה שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד. והענין יש לפרש כי עמלק נקרא קוצץ בן קוצץ, וכבר פירשנו שהוא תמצית הרע של עשו שעליו איתא במדרש (ב"ר פ' ס"ג) שיצא מפורד ומפורד כאדרתו, שפירושו של מפורד הוא בין איש לזולתו, ומפורד הוא בין הלב והמוח שדוגמתו הוא בין עולם העליון לעולם התחתון, וזהו שאמר המן ישנו עם אחד מפורד ומפורד בין העמים, כי כל הפוסל במומו פוסל, והיפוך מזה הי' אהרן הכהן, רודף שלום בין איש לרעהו היפוך מפורד, וגם חיבר העליונים והתחתונים היפוך מפורד, ולעומת שני אלה היו ענני הכבוד בזכותו, כי ענני הכבוד היו מקיפין את ישראל מכל צד ועשאו אותם חברים היפוך מפורד, כי ענני הכבוד היו מצרפים אותם וגם באשר היו נמי ענני הכבוד מכסים עליהם מלמעלה כבמדרש שלא יכס שרב ושמש, והי' מקיף על המוח והלב יחד, היתה פעולתו לאחד את המוח והלב, ולעומתו הי' מחבר עולם העליון והתחתון היפוך מפורד, וע"כ כשהי' אהרן קיים שבזכותו היו ענני הכבוד, היתה קליפת עמלק שהוא מפורד ומפורד מסולקת לגמרי ולא הי' לו שום מקום לשלוט על ישראל, אך מאחר שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד, חשב עמלק להתפשט בכחו על ישראל להכניס בהם קליפת מפורד ומפורד כדי שיהי' ביכולתו להלחם עמהם, אך ישראל גדרו נדר, היינו שאחוז בשער הנוי נטריקון נדר ג' דר, ובכח משרע"ה שכולם חזרו בזכות משה, גברו על עמלק והחרימו אותו, ומדה זו נוהגת בכל דור שעמלק עומד ומצפה אולי ימצא חטא בישראל שבאמצעותו יהי' ביכולתו להכניס בישראל שני אלה מפורד ומפורד כדי שע"ז יתגבר עליהם ח"ו, וע"ז מלחמה לה' בעמלק מדור דור עד שימחה זרעו של עמלק ב"ב:

והנה ישראל בימי המן היו בידם שני חטאים, שהשתחו לצלם של נבוכדנצר

ומה שנהנו מסעודתו של אותו רשע. וה' לומר ששני אלה מקבילים לענין מצות ומפורד, ההשתחואה לצלם הפרידתם מברם בעליונים שהוא ענין מפורד, ומה שנהנו מסעודתו של אותו רשע שנעשתה בנסח שחשב שהגיעו שבעין שנין ולא אפרקו ה לא מפרקו, והי' נראה כאילו הסכימו ע"כ שיהיו נגאלים אלא יהיו מפורדים בגיבוי הנה הוא ענין מפורד, ועוד יש לומר הי' ידוע שהסעודה נעשתה למשכם בחטא האכיל וכבר אמרנו במק"א שחטא התאיה ע"כ היא גירמת פיזור איש מרעהו ככל אה הולך אחר תאית נפשו למלאותה וידבר א לו לזולתו, והיא היפוך היות כולם כחד אחד ומרגיש ענין חברה, וע"כ כהבנת ה חטאים אלה התפשט כח עמלק מפיזור ונפיל לשליט על ישראל, ובה מצא המן כח להלשין על ישראל שהם מפיזור וכפירו ולפי האמור יובן מה שבשניהם ה' באויביהם בשלשה עשר ב' ובאר"ה עשר ב' כי בשושן היו בידם ימי ה' הנ"ל שגרם מפורד ומפורד, וע"כ כ"כ התשובה הגדולה ונהפוך היא אכר ה' היהודים המה באויביהם, ובודאי ע"כ ה' מאהבה שזדונית נעשו כזכיות, הרגו באיבד שני ימים לעומתם שזכו להיות היפוך אלה מפורד ומפורד, אך שאר היהודים א כל מדינות המלך שהם לא נהנו בכבוד של אותו רשע ולא הי' בידם אלא שהשתחו לצלם של נבוכדנצר שהוא כנ"ל, וכשנהפוך הוא זכו להיות היפוך כפי אבל להיות היפוך מפורד לא זכי, ע"כ ה' באויביהם רק יום אחד, והנה הלבנה נפר לעתים ונבנית לעתים, והיינו משיב קם הלבנה א"א לשני מלכים שישתמשו בה אחד, וכבר אמרנו שזה גרם לדורות ה' אהבת רעים ודיבוק חברים, וע"כ הי' שיהי' אור הלבנה כמו קודם מעיטת ה' כל ישראל כאיש אחד היפוך מפורד, וה' תקבל תמיד את אור החמה במלואה, ולפי יהיו תמיד דבקים באביהם שבשמים ה' בעליונים מוח ולב, והיא הברית ה' שלא תופר היפוך מפורד, וע"ז מרמזת ה'

Saying it like it is!
פורים, פורים

2

[תרנ"ז]

והימים האלה נזכרים ונעשים (אסתר ט, כז). כפי הזכירה שבני ישראל מזכירין הנסים בקריאת המגילה. כך הם נעשים. ומתחדש הארת הנסים בכל דור. כי שנאת עמלק והמן הוא בעולם שנה נפש. וכמו כן הנס היה בג' בחינות הנ"ל. בכל דור הוא בחינת שנה. משפחה ומשפחה בחינת נפשות. מדינה ועיר הוא בחינת עולם. והמלחמה בעמלק הוא בכל אלה השלשה בחינות. והישועה שהיה בימי מרדכי ואסתר היה הכנה לכל ימי הגלות. ובמדרש דרשו על מרדכי עושה צדקה בכל עת (תהלים ק. ג) ע"ש. ואיתא בשם הרוקח² עת צרה כו' ליעקב וממנה ישוע (ישיה ל. ז). מהמין יושע³ כי יש ישועה שבא מתוך המיצר עצמו כאשר חכמים הגידו⁴ כי ביצור הוא אחד מעשרה לשונות של תפלה. כדכתיב (תהלים טו. ב) עזרה בצרות נמצא. ואמרו חז"ל⁵ אסתר מן התורה מנין ואנכי הסתר אסתיר פני (ברבים לא. יח). אנכי הוא התורה. אנכי ה' אלקיך (שמות ב. ב). ולפעמים יש הנהגת התורה בדרך הסתר. כשאין ראוי להיות בהתגלות. כדמסיים (ברבים לא. יח) על כל הרעה כו'. לכן בא הארת התורה על ידי הסתר פנים. זה שכתוב⁶ ליהודים היתה אורה (אסתר ה. טו) זו תורה. היתה לשון נהייתי ונחליתי. שבא להם אור התורה מתוך הצרה והסתרת פנים. ואיתא בזוהר הקדוש⁶ פורים על שם יום הכפורים דעתיך להיות משתנה מעיני לעונג. כי ביום הכפורים נכנס הכהן גדול לפני ולפנים ועל זה כתיב (יקרא טו. ב) ואל יבוא בכל עת רק ביום מיוחד ועל ידי תענית כל בני ישראל ועניתם את

נפשותיכם. ובימי הפורים כתיב (אסתר ד, טו) אבוא אל המלך כו' לא כדת. במקום שאין רשאים לבוא בכל עת. רק בפורים ניתן רשות להתגלות אור הנעלם בכל עת. כמו שכתוב במדרש הנ"ל על מרדכי עושה צדקה בכל עת. ובאמת הישועה זו היה מתוך מחיית עמלק ששמחה לפניו במרום כאשר יש מפלה לעמלק והמן. ונפתחו שערי הישועה:

[תרנ"ח]

איש יהודי (אסתר ב. ה) במדרש איתאי שנדמה לאברהם שגייר גיורים דכתיב (אסתר ה. יז) ורבים כו' מתיהדים כו'. דכתיב (אסתר ה. יג) אם מזרע היהודים מרדכי. פירוש שהאדם עץ השדה. כמו שיש באילנות מזרע זרע. כן יש בצדיקים שבכחם להמשיך נפשות לזרע צדיקים בארץ. ופירוש איש יהודי שעושה יהודים בעולם. ועל זה כתיב (תהלים צ. יא) אור זרוע לצדיק שהצדיק יש בו אור להזריע ולהוליד פרי עץ חיים. והנה סיום הפסוק ולישרי לב שמחה זה בחינת בעלי תשובה שצריכים ליישר העקמומיות. אבל למחיית עמלק צריכין לצדיק גמור מעיקרו כמו שכתוב איש יהודי היה². ואיתא³ כל מקום שכתוב היה הוא מתחלתו ועד סופו שאין בו השתנות. וכן כתוב (אסתר ג. ב) לא יכרע ולא ישתחוה בלשון עתיד. כי הוא אין בו שינוי לעולם. ושמעתי ממו"ז ז"ל ענין המוקפין חומה הם אותן שדברי תורה כחומה אצלם⁴ כמו שכתוב⁵ אום אני חומה. ולכן תלהו ביהושע דכתיב ביה (יהושע א. ח) לא ימוש כו'. ולפי זה יתכן לפרש כי הפרזים הם בעלי

תשובות. ולכן הם קח בעלי תשובה כו' אבן היה צריך להיות על בפסוק (אסתר ה. ב) והי על בית הפך היה כמו כן בשורש לז יש להם כח בסטרא א מפלה למעלה ולמטה המן להתפשט בו המגילה שהיא פסיעה תורה בהתגלות שלא אז לשעה. כך נתחדש האריות"ל⁶ ע"ש. והי הנעצוץ יעלה ברש שהיה עבודה זרה זו הנעצוץ כו' ע"ש ובכל מקום שיש מ נתגדל שמו יתברך בע הלבושים חדשים שנו שנאמר⁶ יבין רשע ו גדולה רומז לאתון ע' משמע וד' מאד דכתיב בישראל (ישיה אינו בדיבור בלבד. נתברר על ידיהם יח כמו שהיה במרדכי. וראו כל עמי הארץ כמו שכתוב בתרג גרולה ד' דאחד כי אחד כמו שכתוב ו ואחרון וכתר בחינת שהוא מעין ו

6 ספר הדרושים, דרוש הי עמי ציה; עין פרי עץ ודתי 7 "תחת הנעצוץ יעלה מ תחת הנעצוץ - תחת הפך ד דכתיב ובעל הנעצוץ וכן מרדכי שנקרא ראש לכל בשמים ראש מר דודור וזה תחת ושתי הרשעה בה מ פרידת בית ה, דכתיב דפי

6 תיקורו בא, נו ע"ב. 1 אסתר ו, ב. עין שנת תרמ"ז הערה 20. 2 עין זכור תרנ"ז ד"ה בפסוק. 3 יכל מי שנאמר בו היה, הוא תחלתו והיא סופו (אסתר ו, ג; וע"ע בר"ד, ח; תנחומא שמוח יג). 4 "חומה - זו תורה" (פסוקים פז ע"א; ב"ב ז ע"ב). 5 מתוך פירטי ההושענות.

1 "אשרי שומרי משפטי" זה מרדכי, עשה צדקה בכל עת - זה מרדכי, שגדל יתומה בתוך ביתו (אסתר ו, א). 2 רוקח סימן רלה, מובא במנחת הלוי ה, ד קטו ע"א. 3 "עשרה לשונות נקראת תפילה ואילו חן... ביצור... שנאמר 'בצר לי אקרא ה'" (רביד ב, א). 4 תולין קלט ע"ב. 5 מגילה טז ע"ב.

ד' עין אור ע"ה
פורים א. ח

פ ת ד י צ ח ק

עצמו. וקורבה זו של האדם לעצמו היא כלי גבול ובלי ערך ובלי קצבה כלל וכלל. וממילא, גם הענג שהאדם מתענג על עצמותו, מגיע הוא עד לתהומה של הרגשת עצמו. והרגשה זו, כידוע, לועגת היא לכל נסיון של מדידה. וכמו כן, בשעה שכנסת ישראל שמחה בנצחונה על עמלק, — אין שמחתה יודעת גבול, ואין חדותה מכירה קצבה. ומפני כן, אף על פי שבשמחת יו"ט נאמרו בה שיעורים, הנה כשמחת פורים הגבול הוא אפיסת הכחות. עד דלא ידע.

When we come to the joy of the holiday, how far can I go until all of my energy is used up?

ענין כו

ויקרא אל משה. מפורש בזה שאפילו משה רבינו, שהיו נהירין לו כל הרזי עולם שכפרטי מלאכת המשכן, מכל מקום לא נכנס לתוכו בלי קריאה. ואמרו על זה חכמים, שאם היה נכנס בלי קריאה, כי אז היתה עליו טענה של תלמיד חכם בלי דעת. ודבר זה מתפרש הוא על פי דברי הגמרא, מפני מה תקנו הבדלה בחונן הדעת, מפני שאם אין דעת הבדלה מנין. והסברת ענין זה חזרה ונשנית כמה פעמים בבית מדרשנו. מפני שעיקר סגולתה של הדעת הוא בכח ההתדבקות וההתקשרות הגנוז בתוכה. (והאדם ידע). ואדם שאינו יודע להפריד את עצמו מענין שאינו שייך לו, בעל כרחו שאינו יודע להתקשר עם ענין השייך לו. והוא הדין לאידך גיסא. אם אנו רואים אדם שיש בכחו להתאחד ולהתייחד עם ענין שייך אליו, מן התכרח הוא, שאדם זה יש בו כח של הפרשה, והוא יודע להתבדל מן הענין שאינו שייך אליו. וזה מה שאמרו אם אין דעת הבדלה מנין. וממילא, אם היה משה נכנס בלי קריאה, היה זה פוכיח כי אינו מכדיל את עצמו ממקום שעדיין לא נתבררה שייכותו למקום זה. ועל כן היתה עליו המענה של תלמיד חכם שאין בו דעת. כי רק הקריאה היתה הברור על יחס המקום הזה אליו. ורק לאחר שקודם הקריאה פעלה בו הדעת בכח ההבדלה שבה, הנה לאחר הקריאה פעלה בו הדעת בכח הדביקות שבה. וישמע את הקול מדבר אליו. ובלבם של תלמידי חכמים מבקשי

what wouldn't enter the tent until he called me to enter - why?

if I don't know how to separate men that which is not in me, I don't know how to connect that which is not to me

כח

ואלו אינם נאמרים אלא בנוגע בא להכריע בהתמודדות שני לנצחון על מכשול או מניעה שכן במקרה זה אין הנצחון הן הצליח לסלק את המעכב. ה הנ"ל. לא טעם טעם נפש כבגלת לעצמה מצות ומעשים כל אותן המצות שרכשה לה. ומה של הנפש, ורק כשהנפש נרא הנפש טעמה של נפש. כי נ טעם ה"אנכי" שלו. כאמור, גם הגברא וגם החפצא של יב את הנפש, על ידי שהם מהווייתה. ורק בשעה שהיא נכ, רק אז היא פועמת את ה שהיה גם חכם וגם עובד, י שלא נסה למשול בתאותו.

וברתנו כהבחנת ההבדלה בין ומה, ובין נצחונה של כנסת י שאר האומות בא הוא כדי י ישראל; הנה הנצחון על ראה של "לאם מלאם יאמין". לטעם הכרעה מי אמוץ ממי. הנה על עמלק פועמת היא

דעה שהענג נולד מחמת מנע ומתענג, כי אז מדת השמחה ה נשא ההנאה להווייתו של מדת הנצחון, שוללים הם ידות. שמכיון שבענג הנצחון ה. — הלא אדם קרוב אצל

יעקב, עומד הוא אפרים מימין.
שכל זה הוא רק עד ויבא יצו
 ואז אין כאן צורך להשכיל או
 ההשכלה הזו גם אל תוך הר
 שמצינו מקרא מפורש המורה :
 לאפרים קָחַם על זרועותיו. :
את אפרים כמקומו הנכון בנה
במצבו הנכון גם אצל רגלי. :
 וזו היא המעיימה המיוחדת שא
 דפורים הם בסוד פסיקת הצד
אינו צולע. ריקודים דפורים.

השם, לוחשת תמיד החששא, פן ואולי נדחקים הם כחזקת היד
 למקומות למעלה מראשם, והם מוכיחים על ידי כך שאין בכח הדעת
 שלהם סגולת ההבדלה. אלא שכל זה הוא בשאר ימות השנה, אבל
 בשעת שמחת פורים, שמהלך הנס היה על ידי ה"לא נקראתי לבוא
 אל המלך", וכל מקום שנאמר המלך סתם במלך מלכי המלכים הכתוב
 מדבר, — הרי סדר ההנהגה של שמחת פורים מחייב, כי מי
 שהשתוקקות הקדושה דוחפת אותו פנימה, זוכה למציאות חן, ואדרבה
 מושיטים לו את שרביט הזהב. ואם תאמר, הלא על הנכנס בלי
 קריאה נאמר עליו שאין בו דעת; ויש לומר, אדרבה הלא בשמחת
 פורים אין העדר הדעת חסרון כלל. עד דלא ידע.

we go in
without being
called!

ענין כח

ע
 (א) "ישנו עם אחד מפור
 עושים, ולמלך אין שוה להג
 ובחזו"ל על פסוק זה ליבא איני
 וצריך לפרש מהו הלישנא :
 המלך?
 (ב) ויש לנו להקדים כח
 שמואל. ויאמר שמואל הגיעו
 מעדנות וגו'. וישמך שמואל
 שני פירושים. הפירוש האחד
 מעדן את עצמו ומפנק את
 והפירוש השני הוא מלשון
 "התקשר מעדנת קימה" שאנג
 ושלשלאות. לשני הפירושים
 הליכתו לשמואל להשמך על

בבבב
5:101

ריקודים דפורים. וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש
 אפרים והוא הצעיר, ואת שמאלו על ראש מנשה, שפָּל את ידיו.
 ההדגשה בכתוב זה היא, כי דוקא את ידיו שכל ולא את רגליו. כי הלא
 יכול היה יעקב להעמיד את אפרים לימינו לגמרי ואת מנשה לשמאלו
 לגמרי, ולזה באה היא ההדגשה כי המכוון היה לשכל את ידיו דוקא.
 ואילו אצל הרגלים השאיר את המצב כמו שהיה, הבכור מימין והצעיר
 משמאל. ומתעוררת בכאן הרגשה מכה גלים בלב. כי הלא עיקר
 חשיבותו של אפרים לגבי מנשה, הוא בזה שיצא ממנו יהושע,
 שהיה הראשון להלחם בעמלק. וכתב שם הרמב"ן שמה שעשה
 יהושע עמהם בראשונה, הוא שיעשה אתם משיח בן יוסף באחרונה.
 וכל זה כלול הוא בתשובת יעקב ליוסף, שדוקא זרעו של אפרים
 יהיה מלא הגוים. והנה כגופו של יעקב לא היה יכול שרו של עשו
 לנגוע. ורק את כף ירכו הזיו ממקומה. ונמצא דברגליו של יעקב
הוא המקום שניכר בו כחו של עמלק, ולעמת זה אינה ניכרת שם
חשיבותו ומעלתו של אפרים. ורק בידיו של יעקב שהם ענפים
 יוצאים סגופו, שם הוא המקום אשר לא יכול לו, ולכן במקום ידיו של

Dancing on
אפרים

Crossed his hand
not his feet

Not to completely
cross the object
with the young

הוא -> אפרים
his descendant
first to fight

אפרים struck in
the foot

אפרים קינזוקין כח
Abe... pushed out
his feet (כח)
it delays the end
says that the feet
proceed

הוא
pushed out of our
sight is with

ר' צדק הכהן אהרן בן שיש

צדיק

ים והיה ראשית התגלות
ם והיה הנס גלוי לכל העולם
בו לעם ועשה נסים נגליים
ע וכמו שנאמר שמעו עמים
פזרים נקרא סוף כל העמים
פני שהכל היה בהסתר
בצט בדרך הטבע שעל ידי
דש את אסתר ונשאה חן
זה להכניע את המן ולנשא
אברו (וחלן קלט:) אסתר מן
הסתר אסתיר וכדאיתא
ל פסוק זה שעיקר הירידה
הד נעלם ממנו זאת שהוא
נאמר ואנכי הסתר אסתיר
ג. וזה היה עיקר נס פורים
יגה וכאשר הרגישו ישראל
ההסתר כמו שנאמר אבל
וככי ומספד וגו', וכידוע
ג. יורה על דבר שנחלט
אבדה תקותו וכענין אבל
אופן להחזירו ועל ידי זה
גם נהפך להם מאבל ליום
ה' יא.) אימתי ראו כל אפסי
ט. בימי מרדכי ואסתר. ואין
י. ראו כל אפסי ארץ על
לא ראו את ישועת אלהינו
קרב לדרך הטבע כנוכר
ימים מעמי הארץ מתיידיים
דים ומפחד מרדכי שראו
ל כבוד אסתר המלכה. רק
י. ארץ על ישראל שהיו אז
האז עד אפסי ארץ ודייקא
הדעת אלהינו מתוך ההסתר
י. מתנוצץ בכל שנה בימי
רטי נפשות ישראל כל מי

פרי

שיודע נגעי לבבו איך הוא בשפל המדרגה והוא
מתמרמר על זה. בזה עצמו נודע ומאיר בלבו
שנהפך לו מיגון לשמחה:

← [ה] קליפת עמלק והמן הוא חוצפה וניצוח
כלפי שמיא הוא כמו קליפת
בלעם שאף שנאמר לו לא תלך עמהם לא תאור
את העם וגו', ואף על פי כן הלך ועליו אמרו
(סנהדרין קה.) חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני כו',
וכמו כן עמלק והמן ידעו יקרות ישראל ואף על
פי כן עמדו בחוצפה כלפי שמיא לקטרט על
ישראל למעלה כמו שאמרנו. וענין מדה זו נצמח
מבחינת זה לעומת זה שברא השם יתברך
בקדושה ענין הניצוח כלפי שמיא לטובת ישראל
כמו שאמרנו (פסחים קיט.) זמרו למי שנוצחין אותו
ישמח כו', הקב"ה נוצחין אותו ושמח וכו' ועל
דרך שאמרנו (ב"מ נט:) מאי עביד קב"ה כו', קא
תייך ואמר נצחוני בני כו', שידעו ישראל
שזהו בעצמו רצון השם יתברך שנחציף פנינו
לנצחו לטובת ישראל. וכדאיתא (תענית כה.) על
לוי שהטיח דברים כלפי למעלה ואמר עלית
וישבת במרום כו', והגם דנענש על זה דאיטלע
מכל מקום הועיל לכלל ישראל ואתא מיטרא.
ומזה נסתעף ענין החוצפה והניצוח למעלה בזה
לעומת זה בקליפת עמלק להרע לישראל
ואחריתו עדי אובד כמו שנאמר האויב תמו וגו',
וה' לעולם ישב כונן למשפט כסאו:]

[ו] על כן קראו לימים האלה פורים על שם
הפור. ולכאורה יש להבין למה קראו
שם הימים על הענין שהיה הצרה כמו שנאמר
והפיל פור גו', להומם ולאבדם. ולמה לא קראו
הימים על שם הנס כמו פסח על שום שפסח כו',
ובתורה חג המצות על שום שלא הספיק בצקת
כו', חג הסוכות, כי בסוכות הושבתי וגו',
בהוציא וגו', הכל על שעת היציאה והגאולה
והכא הפור הוא בשעת הגזירה. אכן הענין הוא,
כי באמת זה הפור שחשב המן לרעה היה בעצמו

פורים

צדיק

רצג

לטובת ישראל, כי פור המן נהפך לפורינו.
דאיתא (מגילה י.) ריב"ל פתח כו', והיה כאשר
שש וגו', כן ישיש להרע אתכם. ופריך ומי חדי
הקב"ה במפלתן של רשעים והא כתיב בצאת
וגו', לא נאמר כי טוב בהודאה זו לפי שאין
הקב"ה שמח במפלתן של רשעים ואר"י כו',
מעשי ידי טובעין ביים ואתם אומרים שירה. אמר
ר"א הוא אינו שש אבל אחרים משיש כו',
ופירש"י וכשנחתיבו כליה בימי המן היו אויביהן
שמחים עיין שם. והדבר צריך בירור מה ענין
פתיחה זו למגילת אסתר שהפתיחה הוא לבאר
ענין המגילה וזה לא שייך כלל להאי פרשתא
ומאי נפקא מינה מזה שמישיש האויבים
לפירש"י. גם למה נצרך לכתוב בתורה שמישיש
את האויבים הלא זה אינו מענין העונש דמאי
נפקא מינה לענין העונש אם ישמחו האויבים וגם
מה שייך על זה הדמיון כאשר שש להיטיב כן
ישיש וגו', ומה דמות יערוך זה לזה ושם הוא
שמחה באמת לפני הקב"ה ואיך שייך לדמותו
ולומר כן וגו'. גם מה שהקשו בגמרא ומי חדי
הקב"ה כו', כפי הפשט דקאי על ישראל ולמה
הוצרך להביא ראיה ממה שלא נאמר, כי טוב
בהודאה דקרא במלחמת יהושפט על עמון
ומואב. ומדרשא דלא קרב זה אל זה דהוא דרשא
בעלמא ושם מדבר ממצרים. והלא כמה פסוקים
מפורשים דהקב"ה לא די שאינו שמח אלא עוד
מצטער בצרת ישראל כמו שנאמר עמו אנכי
בצרה וכתוב בכל צרתם לו צר וכתוב צדיק
ונושע הוא ואו"ל (מדרש תנחומא סוף פרשת אחרי)
ומושיע אין כתיב אלא צדיק ונושע הוא כביכול
הוא נושע ומייתי מכמה קראי עיין שם. ואיתא
(מגילה כט.) שבכל מקום שגלו גלתה שכינה עמהן
שנאמר למענכם שלחתי בבלה וכשנגאלין
שכינה עמהן כמו שכתוב שם והשיב לא נאמר
אלא ושכ. והרי דהקב"ה כביכול מצטער בצרתם
ואיך סלקא דעתך שישמח חס וחלילה ולמה הוצרך

זאת התורה מהכגיד הקדוש החחיל להביך הפשט על החומרא שהי' לו בתוספות, וכאשר התבונן היטב נודע לו פשט ברור וסוב ואמת, ואחר כך אמר המגיד הקדוש ז"ל להרה"ג הרי"מ הנ"ל מה אתה אומר כעת, האם כבר הנך מבין את החומרא שהי' לך, ומאז נעשה הרה"ג הרי"מ ז"ל הנ"ל לחסיד אדוק בטוריסק ונעשה חסיד גדול ומפורסים בקדושתו ותפלותיו ברעש גדול ובהתלהבות אשר שומעו הי' מתמלא אימה ופחד ויראת השי"ת :

ו) **דרכי** של זקני המגיד הקדוש מטוריסק זצללה"ה זי"ע הי' לומר בתורתו רמזים על ביאת המשיח על השנו: הזאת שהי' אז, וכשעבר השנה ומשיח לא בא שאלו אותו מקורביו ע"ז, והשיב דאיתא (במסכת קידושין ל"ב) אם רואה אדם אביו עובר על דברי תורה לא יאמר לו אבא עברת על ד"ת אלא יאמר לו אבא כך כתוב בתורה, לכן גם בענין ביאת המשיח כיון שאני רואה מצב ישראל ברו"ג וכי כבר באו מים עד נפש ונחוק מאוד לקרב ביאת משיח צדקנו, אני אומר לאכינו שבשמים אבא כך כתוב בתורה, רמז שיבא משיח בשנה זו ואני מתפלל שיהי' לרצון אמרי פי ויקרב ביאת משיחנו בב"א:

ח) **פ"א** בפורים אמר זקני המגיד הקדוש מטוריסק זצללה"ה מליצה גדולה על ישראל שימהר ויחיש להביא הגאולה ולא ימתין שיהא הדור כולו זכאי, ואמר רבש"ע אם החרש תחרישי בעת הזאת, שלא תמהר ותחיש הגאולה, אזי רוח והצללה יעמוד ליהודים ממקום אחר, היהודים יבקשו להם פרנסות מסטרא אחרא שילמדו ביניהם להיות רופאים, ואדוויקאטין, וכדומה, ויסעו למדינות רחוקות ויפרשו מדרכי תוה"ק ובגשמיות ישיגו רוח והצללה, אבל וא"ת ובית אביך תאבדו, התוה"ק שמתחלת בא'

השתדלות כשנודע מזיוף המכתבים שהעלילו עליהם ביקש המגיד שיתנו לו לראות עכ"פ מכתב א' שידע במה להוכיח צדקו, והי' נס כי הראו ^{לנו} מכתב שנכתב בשמו מטוריסק לאוסטראה והי' נסמן יום שיצא מטוריסק, והוכיח בראיות ברורות כי המגיד הי' אז בזמן ההוא בעיר דובענקע, וכי הי' גרשם בדובענקי אצל פאליציי יום בואו לדובענקי, כי הוא הי' מוכרת בכל מקום בואו לרשום אצל הפאליציי ומאגיסטראט יום בואו וצאתו ע"י המסירות שהי' עליו, ועי"ז ניכר לכל הזיוף הגדול והעלילה, ויצא לחפשי יום ל"ח בעומר, ועשה בכל שנה סעודת הודאה והלל לר' על הנס הזה, (ובספרו מנ"א גרסס חורה שאמר על יום מסעורת הודאה הנ"ל):

ו) **דרכי הגאון** ר' יעקב מרדכי ז"ל האבדק"ק בילגורייא הי' ילד מעזריטש מקום מתנגדים ונשא אשה בת גביר א' ממאטשיב שהי' מחסידי טריסק, והרה"ג הנ"ל אחרי גישואין שלו עסק בתורה בהתמדה גדולה והי' מפורסים בשם העילוי ממאטשיב, והי' שם הרבה חסידי טריסק והפצירו בחותנו שיפעול אצל חתנו שיסע לטוריסק להמגיד הקדוש ז"ל, והפציר בו חותנו כ"פ והי' ממאן בזה, ופ"א יצא מפי הרה"ג הרי"מ ז"ל הנ"ל הנני מוכן לנסוע לטוריסק באופן שהמגיד יאמר לי פשט בתוספות שקשה לי מאוד זה זמן רב, ואמר לו חותנו שיסע אולי יתרץ לו, וזה הי' בין פסח לחג השבועות, וכאשר באו לטוריסק סיפר חותנו להמגיד הקדוש התנאי שהתנה חתנו בנסיעתו לפה, והשיב לו המגיד הקדוש הלא תהיו בטה ש"ק ויש עור עת לדבר מזה, ובש"ק בסעודה שלישית הי' דרכו של המגיד הקדוש לומר תורה על הפרקי אבות שהי' אומרים באותו שבת, ובעת ששמע הרה"ג הרי"מ ז"ל

בא' ומסיימת בת' ובית אביך תפלות שתקנו אבותינו הקדושים תאכדו, שישכחו ח"ו התריח, ומי יודע אם לעת כזאת הנפת למלכות, אם חמתין זמן רב אם יקבלו עליהם עול מלכותך, ואין סלך בקא עם, לכן תמהר וחחיש לגאלינו בקרב, והי' ד' למלך על כל הארץ: |

ס' סיפור דודי הגאון והצדיק הר' אפרים זצ"ל חתן המגיד זצלה"ה כי פ"א בא לחותנו בלילה קודם השינה לומר לו לילה טובה כמנהג כל צאצאיו וישב המגיד ז"ל ולמד זכות והתנצלות על שנתמעט העבדות השי"ת ובתורת בעתים האלו, שהוא מפני ציק העתים בגשמיות לכן אין לב בניי פנוי לעסוק בתו"ת וברוחניות, והגה"צ הר' אפרים ז"ל לא הבין אז שהמגיד הקדוש כוונתו ללמד זכות על כלל ישראל לפני אבינו שבשמים, ונפל לו בדעתו אז פי' על הפסוק, יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב, ואמר להמגיד הקדוש ז"ל כי נפל ברעיונו לפרש, כי האדם יצא, חמיד יומם ולילה, לפעלו, הגשמיות בלי שום הרף בלי שום אמתלאות, אבל לעבודתו, היינו לעבודת השי"ת, הוא ממתין על להבא וזהו עדי ערב, וכשיצא מפי הגוה"צ ר"א הנ"ל פי' הפסוק הנ"ל הי' להמגיד ז"ל הקפדה גדולה, כי הוא הי' מצדד ללמד זכות על כלל ישראל, והוא פי' היפוך כוונתו, ואמר לו בזה"ל, אתה אומר תורה? יש לנו בקבלה מאבינו הטשע-נאבליר ז"ל שלא לומר תורה רק בעת ששורף אותו יפה בין שפתיו, ולא יוכל להתאפק אז יאמר, ולא לומר תיכף מה שנופל ברעיונו: |

י' סיפור דודי הסבא קדישא ר"מ זצלה"ה מקאזמיר כי בימי אביו המגיד זצלה"ה הי' פ"א ביום הקדוש, בלילה הלך הוא ואחיו הגדול ממנו הה"צ הר' נחום זצ"ל מבית אביהם המגיד לביתם להניח עצכם מעט, אבל

לא הי' יכול לישן בשום אופן ועמד וקם לילך בחזרה לחדר אביו המגיד ז"ל שהי' לו חדר מיוחד שישב שם כל הלילה והיום ביום הקדוש, וכשבא סמוך לחדר אביו הקדוש פגע גם באחיו הגדול הה"צ ר' נחום ז"ל ואמר לו אחיו הנ"ל שגם הוא לא הי' יכול לישן ונפל גם בדעתו לילך לחדר אביו זצ"ל, ודמקו שניהם בפחת בחדר אביו, ושאל המגיד ז"ל מי דופק והשיבו שהם בניו ופתח להם, ואמר להם טוב שבאתם ואספר לכם מה שאירע לי בוו הלילה, קודם ביאתכם באו אלי ג' מויקים, וב' מהם הרגתי תיכף והשלישי עמד לנגדי, והזכרתי לו שם אבי ז"ל ושם זקני ז"ל ולא הועיל כלום, ורצה ליקח גר שלי ולא הנחתי אותו, וכשראה שלא יכול לי שיבר החלון ועשה בו נקב, ועלתה בידו לשבור החלון, ובאותו שנה נפטרה זוגתו הרבנית זצלה"ה: |

יא) ייבזעתי מדודי הסבא קדישא הר"מ זצלה"ה מקאזמיר כי בימי אביו המגיד ז"ל הי' פ"א קודם ר"ה הפשטת מחלת החולירע ר"ל בכל הסביבות דשם, ונכנס הוא לאביו המגיד ז"ל שיצוה לכתוב בשמו לכל החסידים בכל מקומות מושבותיהם, שלא יבאו לטוריסק על הימים הנוראים, כי ע"י אסיפה רבתי ממקומות שונים וגם ע"י הדחק יוכ"ח ח"ו להויק מי מהם, והשיב אביו המגיד ז"ל כי א"צ לכתוב כי כבר פעלתי בתפילתי שלא יוזק ח"ו אלא אולי לאיש אחד, ולא כתבו כלום ובאו על הימים הנוראים הרבה חסידים כמנהגם בכל שנה ולא הוזק ח"ו לשום אחד מהם, ובהוש"ר בעת שעשה המגיד הקדוש ז"ל הנענועים איוהו שעות כדרכו בקודש נחלה ר"ל אברך א' מחעלים על חולי הנ"ל, ורצו החסידים להזכיר אותו לפני המגיד באמצע הנענועים, ולא הניח להם האברך שנחלה שיבלבלו את המגיד

ולתחנן מלפניו יתברך שיזכהו ברחמי המרבים להתקרב לעבודתו
 יתברך. וישתדל להמציא לו טענות ובקשות על זה. וענין שיחה זו
 יהיה בלשון אשכנז שמדברים בו וכבר מבאר זאת בפסרים
 הנדפסים⁽¹⁾. אבל יותר מזה הרבה לדבר עמנו הרבה מאד בענין זה, פי
 מי שירגיל עצמו לנהג הנהגה זו בכל יום על-כל-פנים שעה אחת
 בודאי יזכה להתקרב אליו יתברך באמת. ואף אם לפעמים הוא רואה
 שמקיים הנהגה זו ימים ושנים ואף-על-פי-כן עדין לא זכה להתקרבות
 פראוי אף-על-פי-כן יחזק עצמו יותר ויותר פי סוף כל סוף יועיל לו
 בודאי. ואמר שדוד המלך עליו השלום, יסד מזה ספר תהלים. ואמר
 שעקר התבודדות של דוד המלך היה על מפתו, בעת ששכב על
 מפתו וכפה עצמו בסדין או היה מדבר ומשיח כל לבו לפני השם
 יתברך כמו שכתוב⁽²⁾: "אשחה בכל לילה מפתי בדמעותי" וכו'. אשרי
 מי שירגיל עצמו לקיים הנהגה זו העולה על הכל.

The origins of...

19 | 13

וענין בספר "לקומי תנינא" בדה ל"ב⁽³⁾ ושם לבד לכל מה שנאמר
 שם בענין זה, ותרגיל עצמו לקיים הדברים הנאמרים שם.
 והשם יתברך יעזר בכל פעם שתזכה לפתח פיה שתוכל לפרש שחתך
 לפניו באמת.

סט

"זמרד למי שמנצחין אותו ושמת"⁽⁴⁾ כי צריכין לנצח אותו יתברך
 בבכיול. פי אף-על-פי שנדמה להאדם שהשם יתברך אינו
 רוצה לקרבו מחמת שקלקל הרבה, וגם עכשו אינו מתנהג פראוי
 פראונו יתברך, אף-על-פי-כן צריך האדם לחזק עצמו ביותר
 ולהשתמח עצמו לפניו ולפרש בפיו אליו יתברך שידחם עליו ויקרבהו

לעבודתו פי
 לנצח את ה
 שמנצחין אוו

ענה ואמר:
 לגור
 על ישראל ח
 שהוא עוסק
 שישליך זאה
 שיקרב אותו
 השם יתברך
 ענינו וכל ה
 יתברך עוסק
 האיש שרוצה
 להתקרב אל

בענין מה
 דאו
 אמר רבנו,
 ואמר שבוה
 והכלל שבא
 לפשע, חס
 התשובה הו

1. לקסי מדיין ח"ב סי' ס. תהלים ו. ג. ע. והתחיל בסי' צו חלואה. ס. משהם קט.

2. וי חלואה איתיה לאתיה ענין ענין צו חלואה. ס. משהם קט. וי חלואה איתיה לאתיה ענין ענין צו חלואה. ס. משהם קט.

צ. מאסח קט. רבי. ק.

לְהִתְקַרֵּב לְעִבּוּדָתוֹ
 זֶה. וְעַתָּה שִׂיחָה זוֹ
 אֵר זֹאת בְּסִפְרִים
 הַמְּאֵד בְּעֵינֵי זֶה, כִּי
 לְפָנִים שָׁעָה אַחַת
 לְפַעֲמִים הוּא רוֹאֶה
 אֵל זָכָה לְהִתְקַרְבוֹת
 כָּל סוּף יוֹעִיל לוֹ
 סֵפֶר תְּהִלִּים. וְאָמַר
 בְּעֵת שֶׁשָּׁכַב עַל
 זֶל לְבוֹ לְפָנֵי הַשָּׁמַיִם
 רְמַעְתִּי" וְכוּ'. אֲשֶׁרִי
 לְכָל מִה שֶׁנֶּאֱמַר
 יָם הַנְּאֻמְרִים שָׁם.
 תּוֹכֵל לְפָרֵשׁ שְׁחַתְּךָ

שיחות ע הר"ן סא

לְעִבּוּדָתוֹ כִּי אֶף-עַל-פִּירְכֵּן אֲנִי רוֹצֶה לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵלִי. נִמְצָא שְׂרוּצָה
 לְנִצְחָה אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ שְׂמִיחָה מְזִיחָה
 שְׂמִינְצָחִין אוֹתוֹ כְּבִיכּוֹל.

ע

עָנָה וְאָמַר: הֵיתְכֵן שְׂאֲנוּ מְנִיחִין אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שִׁיעֲשֹׂה וַיַּחֲשֹׁב
 לְגִזּוֹר גְּזוּרוֹת בְּעוֹלָם? (כִּי אִזּוּ בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן נִשְׁמַע שִׁיּוּצָאִין גְּזוּרוֹת
 עַל יִשְׂרָאֵל חֶס וְשְׁלוֹם). כִּי אֲנִי צָרִיכִין לְקַרוֹת אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְעַסְקִין
 שֶׁהוּא עוֹסֵק בָּהֶם בְּאִיזָה גְּזֵרָה וְכִיּוֹצֵא חֶס וְשְׁלוֹם, לְקַרוֹת אוֹתוֹ מִשֵּׁם
 שִׁישְׁלִיךְ זֹאת וַיִּפְּנֶה אֵלֵינוּ לְמַה שְׂאֲנוּ רוֹצִים לְדַבֵּר עִמּוֹ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
 שִׁיקְרֵב אוֹתָנוּ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ. כִּי בְּשֶׁאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל רוֹצֶה לְדַבֵּר עִם
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִשְׁלִיךְ כָּל
 עֵינָיו וְכָל הַגְּזוּרוֹת שְׂרוּצָה לְגִזּוֹר חֶס וְשְׁלוֹם, וְכָל הָעַסְקִים שֶׁלוֹ שֶׁהוּא
 יִתְבָּרֵךְ עוֹסֵק בָּהֶם כְּבִיכּוֹל, וְהוּא מִשְׁלִיךְ הַכֹּל וּפּוֹנֶה עֲצֻמוֹ רַק לְזֶה
 הָאִישׁ שְׂרוּצֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו לְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ שִׁיעֲזֹרְהוּ
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

עא

בְּעֵינֵינוּ מִה שֶׁפְּתוּב בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ^(ז) שְׁעַל פְּגַם הַבְּרִית, בְּפִרְט מָאן
 דְּאֹשִׁיד זְרַעָא בְּרִיקְנִיא, חֶס וְשְׁלוֹם וְכוּ' אִין מוֹעִיל תְּשׁוּבָה.
 אָמַר רַבֵּנוּ, זְכַרְוֵנוּ לְבִרְכָה שְׂאִין הַדְּבַר כֵּן, רַק עַל הַכֹּל מוֹעִיל תְּשׁוּבָה.
 וְאָמַר שְׁבוּזָה הַמְּאֻמֵּר זֵהר אִין שׁוּם אָדָם מִבֵּין הַפֶּשֶׁט רַק הוּא לְבַד.
 וְהַכֹּל שְׂבִיבָמַת מוֹעִיל תְּשׁוּבָה בְּדֵאִי עַל חֲטָא זֶה אֶפְלוּ אִם הִרְבָּה
 לְפִשְׁעֵי, חֶס וְשְׁלוֹם בְּזֵה. וְכִבְר מְבַאֵר בְּסִפְרִים הַנְּדַפְּסִים כְּבַר^(ק) שְׁעַקְר
 הַתְּשׁוּבָה הוּא לְכָל יַעֲשֶׂה עוֹד מִכָּאן וְלְהַבָּא. וְהוּא מְכַרְח לְעֵבֵר בְּאֵלּוּ

לְנִצְחָה אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ
 אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִינוּ
 אִינוּ מִתְנַהֵג כְּרֵאוּי
 חֲזַק עֲצֻמוֹ בְּיֹתֵר
 יְדַחֵם עָלָיו וַיִּקְרַבְהוּ

הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ

יומא, ואקור גם ממלאכת דבר האבוד נקרא "עזרת", על שם שעוברים ממלאכה, וק"ל.

או יבאר על מה נקרא שבועות "עזרת" ויום טוב שמיני של חג הסוכות נקרא גם כן "עזרת". כי הנה יש שני זמירות אשר הוציא מאיר על ישראל מחמת שישראל עושים מצותיו וחקותיו, ואחד מה שהוא צא לא מחמת קיום מצותיו, רק מחמת רוב קדושה אשר באלו הזמנים. ועתה נבאר החילוק, כי הנה הזמירות מה שהוא עבור קיום המצות, הזמירות הזה יש לו מצוות וקוף, וכבר הזמירות צא למצוות, כי המצוות יש להם סוף, אבל הזמירות מחמת רוב הקדושה אין לו מצוות עדיין.

והנה בסוכות ובפסח הזמירות מאיר מחמת קיום המצות אשר מקיימים באלו הימים, בסוכות מצות סוכה ולולב, ובפסח מקיימים מצות מצה ושאר מצות אשר באלו הימים כידוע, אבל בשבועות ובשמיני עזרת באלו הימים אין שום מצוה כלל, והזמירות אשר באלו הימים, הזמירות הוא עדיין בלא מצוות, ואריכים אנו למצאם הזמירות עד שהעולמות יקבלם, כי אם בלתי מצוות הזמירות, אי אפשר שהעולמות יקבלו הזמירות, וכל אחד ואחד צריך למצאם הזמירות לדבר הצריך לו, דהיינו לשכל ולבנים ולחיים ולפרנסה, כל אחד ואחד כפי הצורך צריך למצאם הזמירות.

ועל הזמירה הזאת נקרא שני ימים טובים — שמיני של סוכות ושבועות "עזרת", כי מלח "עזרת" רומז על המצוות, מלשון ותעזר וכו' (במדבר יז, יג), כלומר עשה מצוות וגבול להזמירות, והרמז כי בשני ימים טובים אלו

דבפסח אדם שמת, שגופו שמת שילא מעבדות, הוא טוב הגופני, אמנם שבועות דהשמהה הוא נתינת התורה, והיה קשה לגוף לשמות, דהא מתן תורה הוא רק עוצות רוחניות, לזה אמרו בעזרת דענין נמי לכם — שיסמח הגוף, דיאמין שהתורה הוא חיי העולם, חיי עולם הבא ועולם הזה, ואורך ימים צימינה ובשמאלה כו' (משלי ג, טז), ורפאות תהיה לשרך כו' (שם שם, ח), ובוה יתענג גופו גם כן, ויתעלם גם כן בשמנו דברים אלו על לבו.

רבותינו ז"ל אמרו (דב"ר ג, יג) התורה ניתנה באש שחורה על גבי אש לבנה. אפשר לומר דהרמז שעל ידי מתן תורה יש כח בישראל, כמאמר רבותינו ז"ל (חגיגה כג) אמה גורת מלמטה והקדוש ברוך הוא מקיים כו', והנה גוון לבן כלול כל הגווינין שמקבל כל הגווינין (וזה"ק ח"ב טו), וזה מרומז על השם יתברך שכולל הכל, ושחור אינו כן, שאינו כולל כל גווינין, רק גוון שחור שיש בו, זה מרומז על בן אדם. וזהו שעל ידי נתינת התורה זכו ישראל שהאש שחורה יהיה על גבי רצה לומר למעלה מאש לבנה, דהיינו שישראל יהיו למעלה כביכול יהיה יותר פועל דברי ישראל מדברי הקדוש ברוך הוא, כמאמר רבותינו ז"ל (מ"ק טו:) הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה וצדיק מבטל.

מה שמקשים למה כל הימים טובים לא נקראים "עזרת" רק שבועות. על פי הפשט לא קשה מידי, ד"עזרת" הוא לשון עזר ממלאכה, ובימי הפסח וסוכות יש ימי חול המועד דמותרים במלאכת דבר האבוד, והאיך יקרא עזרת. מה שאין כן בשבועות דחד

The pleasure of the work is this work

Black fire on white fire

With me we can't above

Why these is called

we once experienced in clearly we get

Another reason we

אני יודע

In your life - at all

וענוג הוא העולם, או זככה ומצפה לו יותר.

ים ומצפים על זמירת רוצים להשיג גדולת ו עיקר החינוך שלנו, דעה את ה'. ומנין אנו מעבדות הוציא כדי מחמת שהשגנו חינוך זפת מתן תורה. ונמצא ים ומצפים על זמירת ו את הוציא ברוך הוא לפ הוציא עד אין סוף : שם (רות ד, יח-כא) לידת זלך, לכך קורין אותה נפן תורה, כדי שעל ידי

אומרים רוח בשבועות. אמר חכמינו ז"ל (יומא ג'לם, כתר כהונה כתר כהונה נטל אהרן, כתר כתר תורה כו', שמת ד"ה ח, טו) כי מלכים אומרים רוח בשבועות, ששם כחז לידת דוד זפת, להורות שעל ידי כי מלכים כו' זכה דוד דו"ק.

לפניו ←

No

השב על היהודים", והיינו שקליפת המן רצה לעורר מחשבות רעות בקרב לבות בני ישראל, בבחי' עמלק אשר קרך בדרך, והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו הגדיל לנו לבטל מחשבת המן בן המדתא, וכח זה נשאר לנו לדורות לחיותנו כהיום הזה, לעורר בלבבות זרע ישראל מחשבות טהורות וקדושות. וז"ש חז"ל הדר קבלוה ברצון, והיינו במחשבות טהורות [ראה בתיקוני זוהר (פו ע"א) אתון בשמח"ה איהי מחשב"ה].
 "פרי הכרם", אדר תשס"א, עמ' ג'

בכל שנה ושנה

פירוש [כ"ק מרן אדמו"ר ה"אמרי חיים" מויז'ניץ זצוק"ל] להיות עושים את שני הימים האלה - בכל שנה ושנה (פגילת אסתר ט, כז), יש לומר אשר בכל שנה רומז על הימים של כל השנה, להשפיע שמחה מימי הפורים, לכל ימות השנה.

ופעם הסביר: כי הנה חולה המקבל זריקה, אין הכוונה שיודקק תמיד לעירו של זריקות ולא יוכל להתקיים בלעדן, אלא מכיון שהתערערה בריאותו, נצרך הוא לזריקה שתשיבהו לאיתנו, ושוב לא יצטרך לתרופות.

כיוצא בכך הוא ענין המשתה בפורים - אין הכוונה שימשוך תמיד את שמחתו מן המשתה ח"ו, אוי לו לחולה הנזקק תדיר לעירו הזריקה, אלא שהמשתה יעורר בו את מידת השמחה - "ויין ישמח לבב אנוש", וישמח בכל ימות השנה מעצמו, ישמח ישראל בעושו, בני ציון יגילו במלכם. (מכתבי התלמידים)

הרה"ח ר' נתן אלי' רוט שליט"א
 "מאיר החיים" (ב"ב תש"ס) ח"ד, ע' תי"ב

ימי הפורים לא יעברו

מגילת אסתר (ט, כ"ח) והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם.

לכאורה קשה כפל הלשון. ונראה דהכוונה היא הימים האלה נזכרים ונעשים כלומר ימי הפורים התלאות והצרות על ישראל לא יעברו מתוך היהודים ויהיה בכל דור ודור, פעם יהיה על משפחה ופעם על מדינה ופעם על עיר, אבל גם ימי הפורים האלה ר"ל הניסים שנעשו לישראל ג"כ לא יעברו מתוך היהודים, אכן בתנאי ש"זכרם" היינו הזכר של יהודים ויהדות לא יסוף מזרעם.

הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל
 ראש ישיבת חכמי לובלין
 "ישורון", אלול תשס"ה, ע' קצ"ז

ימי הפורים האלה לא יעברו

אני נזכר כעת בעובדא נפלאה שהיה בפורים תשכ"ז בסעודת היום, לאחר ששתה כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע הרבה יין כדרכו בקודש בכל שנה, ובאמצע השוה"ט נענה ואמר:

We will be hated in all generations but we will be saved as well

Demanding from "ה"

היכן ישנו היום מ
 וחישובו איזה עייר
 על השולחן וזעק
 היהודים (אסתר ט'
 לקרות כהיום בט'
 רבש"ע אתה חייב
 ליכנס לעיר העתי'

נזכרתי במה שש
 כ"ק אדב

אליהו (זוטא פט"ו)
 מי אמרה, ואח"כ
 האלו נזכרים ונעשים
 יעברו, שאפילו לע
 מצב יש התעוררו
 לא יעברו מתוך ד
 ואע"פ שבכל ימי
 וזהו גם הפירוש ע

אויגען, נשואות -
 [ע' בית ישראל
 ארימע, אויגין, יכו

בעת הסעודה [ש
 דברי הפורים

מאפמא שנתיישב
 עסטרייך והעמיד
 ביקש שהיות והלך
 יתנו לו שהות לש
 בכלא עד שיחזור,
 הפיתקא ועיין בה

צדיקים

רעות בקרב לבות בני
חסדיו הגדיל לנו לבטל
היום הזה, לעורר בלבות
ברצון, והיינו במחשבות
וב"ה].

הכרם", אדר תשס"א. עמ' ג'
ז עושים את שני הימים
אשר בכל שנה רומזו על
השנה.

יזדקק תמיד לעירוי של
אותו, נצרך הוא לזריקה

- תמיד את שמחתו מן
שהמשתה יעורר בו את
ה מעצמו, ישמח ישראל

ז"ח ר' נתן אלי רוט שליט"א
י" (ב"ב תש"ס) ח"ד, ע' תי"ב

י ודור משפחה ומשפחה
מתוך היהודים וזכרם לא

ה נזכרים ונעשים כלומר
ים ויהיה בכל דור ודור,
וימי הפורים האלה ר"ל
נאי ש"זכרם" היינו הזכר

הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל
ראש ישיבת חכמי לובלין
וירון", אלול תשס"ה, ע' קצ"ז

זיום, לאחר ששתה כ"ק
וצע השוה"ט נענה ואמר:

אוצרותיהם

פורים

של צדיקים

תקמה

היכן ישנו היום מקום שקורין המגילה ביום ט"ו באדר מעיקרא דדינא, ולא מחמת ספק,
וחישבו איזה עיירות וראו שבכל המקומות הללו קורין רק מספק, ודפק כ"ק מרן אאדמו"ר
על השולחן וזעק מנהמת לבו: רבש"ע כתוב מפורש 'ימי הפורים האלה לא יעברו מתוך
היהודים (אסתר ט' כ"ח) והיינו שבכל דור ודור יעשו ימי הפורים שני הימים, וכיון שא"א
לקרות כהיום בט"ו מעיקר הדין הרי אתה עושה תורתך פלסתר' כך זעק במשך זמן רב.
רבש"ע אתה חייב לראות שיקראו גם בט"ו באדר, ואכן כמה חודשים לאחמ"כ כבר יכלו
ליכנס לעיר העתיקה בירושלים, ובשנה הבאה כבר קראו שם המגילה בט"ו באדר...

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנו שליט"א
בשיחת קדשו - ל' שבט תש"ע
"בצילא דמהמנותא", תרומה תש"ע, ע' כ"ד

לא יעברו מתוך היהודים

נזכרתי כמה ששמעתי פעם בשם כ"ק אדמו"ר [ה"אמרי אמת" מגור] זצללה"ה או בשם
כ"ק אדמו"ר שליט"א [ה"בית ישראל" זי"ע] (איני זוכר בשם מו, ועי' בתנא דבי
אליהו (ווסא פט"ו) שבתחילה אדם מחליף מימרא של תנא זה לזה, ואח"כ שוכח לגמרי
מי אמרה, ואח"כ שוכח המימרא בעצמה), שאמר כי בפורים כתיב (אסתר ט, כח) והימים
האלו נזכרים ונעשים, שהזמן מעורר הימים הטובים, ואמרו חז"ל כי ימי הפורים האלה לא
יעברו, שאפילו לעתיד לבוא כל כו' בטלים חוץ מחנוכה ופורים, והיינו שבכל זמן ובכל
מצב יש התעוררות ופעולה חזקה של פורים, אפילו מען איז זעהר אפגעריסען, קיין מאל
לא יעברו מתוך היהודים, וזכרם לא יסוף מזרעם - שתמיד ההתעוררות ישפיע עליהם,
ואע"פ שבכל ימים טובים יש זמן והתעוררות, מיוחד הפורים אפילו לזמנים קשים וזמרים.

וזהו גם הפירוש של עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה (מגילה ד, ד): אפילו די ארימזע
אויגען, נשואות - ווערן אויפג'הויבען בזמן מקרא מגילה (ע"כ תורף דבריו הק').
[עי' בית ישראל פורים תש"י ועוד, שהביא כן בשם ה"אמרי אמת": עיניהם של עניים,
ארימזע, אויגין, יכולים להינשא].

ממכתב קודש כ"ק מרן אדמו"ר ה"פני מנחם" מגור זצוק"ל
"אוצר המכתבים" (ירושלים תש"ע) ע' נ"ז

מאמר אסתר

בעת הסעודה [של פורים] אמר הרה"ק מהורנסטייפל בדרך בדיחותא מאמר אסתר קים
דברי הפורים האלה (אסתר ט' ל"ב), ולא מבואר איזה מאמר, וסיפר עובדא מהרה"ק
מאפטא שנתיישב פעם בשולחנו הטהור, וקודם שנתיישב לסעודה הגיע יהודי ממדינת
עסטרייך והעמיד על השולחן מבחר בולקעס, והגיש קוויטעל להרה"ק מאפטא, ושם
ביקש שהיות והלשינו עליו ואסרוהו במאסר ופסקו דינו לתליה, וביקש שקודם שימיתוהו
יתנו לו שהות לשוב לביתו ולצוות קודם מיתתו, ונתן עירבון במקומו את אחיו היושב
בכלא עד שיחזור, והגיע הלה אל הרה"ק מאפטא והגיש הקויטל, נטל הרה"ק ממנו את
הפיתקא ועיין בה אך לא השיב לו מאומה, ונטל ידיו לסעודה, ובאמצע הסעודה נענה

הקדמה לספר שבט של הנורה

מאירת

עינים

הקדמה

מאירת

לו

הבית דין, ואמר לו יוסף בני מה לך בכאן, וסיפר לו כל הענין, והלך מרן לפני הבית דין ואמר, מה לכם עם ר' יוסף הביבי שאתם אומרים שאין תפלתו זכה, אני אומר לו שיתפלל בכאן תפלת שחרית, ואתם תראו איך תפלתו הוא בלב שלם ואמת, וקרא אותו ואמר לו התפלל בני כאן לפני יוצר כל, ויושע לך, והתחיל להתפלל, ומתוך גדול כוונת התפלה התחיל למטה הגוף להזיע, ובתפלה הזאת העלה כל התפלות להיות מאירים ובהירים, ואיתער ונתרפא מחליו, ובאו אליו אמו ואחיותיו ואמר אליהם למה אין אתם מפשיטין הקישוטין מעליכם הרי אבינו נסתלק:

[נתיב מצותיך נתיב אמונה שביל ג' אות כ"ה]

ע. סיפר מו"ר הגאון הקדוש מבעלז כי פעם אחת ראה בחלום שהוליכו אותו לגן עדן העליון, והראו לו חומות ירושלים שלמעלה החריבות, ועליהם היה מהלך איש אחד מחומה לחומה, ושאל מי הוא זה האיש, והשיבו לו כי הוא ר"י בעל שם טוב, שנשבע שלא ירד משם, עד שיבנה בית המקדש במהרה בימינו אמן:

[מכתב מהגאון בעל דעת תורה]

refuses to leave, ויקח ליבתי של העליון ואלו הנה ואלו הנה ואלו הנה

ע. שמעתי אשר אא"ז הרה"ק הר"ר נחום מטשרנבל היה על ציון הבעל שם טוב הקדוש ז"ל בימות התורף והיה אז שלג רב וכפור גדול וחזק, והוא עמד על הציון בפחמקאות בלא מנעלים, ושאלו אותו על זה, ואמר שהוא מכוון ועומד על הרצועה של ארץ ישראל לכן אינו מרגיש את הקור:

[מכתב היב דמעובד]

ק"ר of שבט ה"ב

פ. אמר הרב הקדוש מוהר"ן ז"ל מברסלוב בענין קברו של הבעל שם טוב זצ"ל, שטוב מאוד להיות שם על קברו, ואמר כי כתיב (תהלים ל"ו) צדיקים יירשו ארץ, היינו שצדיקים אמיתיים יורשים ארץ ישראל, שמקום גניזתו הוא קדוש בקדושת ארץ ישראל ממש כו, וארץ ישראל הוא תיקון גדול לפגם הברית:

[ליקוטי מוהר"ן חלק ב' אות ק"ט]

ק"ר של הבעל שם טוב

פא. אמר הרב הקדוש ר' דוד משה ז"ל מטשרטקוב לאחי החסיד ר"צ ג"י שהוא מפחד מאוד מפני הרעם, אמר לו אדומו"ר ז"ע סגולה לזכור את הבעל שם טוב הקדוש בשם

מקור מים חיים

כו) ובספר דרש טוב דף ל"ח ע"א העתיק בשם שמספרים בשם הבעל שם טוב שאמר שפעל אצל השם יתברך שמקום קבורתו יהיה ארץ ישראל ממש, ספר ליקוטי הלכות זה לשונו, כמו

אב שרה, ואת תלמידו הרב

[כ"ב דב

ב. שמעתי בשם גדולי

[כ"ג

ב. הרב הקדוש מוהר"א

מהבעל שם טוב

כ"ב משה ליב מסאכוב זה

כ"ג סוגל להמתקת הדינים, וזו

ד. קבלה בידינו מפי ה

הקדוש בכל

להצלחה

ה. קודם שעמד רבינו ב

הבעל שם טוב

רק מאשר ראוה נכנס קודם

יהיו לו לעזר, וטען הלא

כ"ב שקבלתי ממורי כפי

ה"ב שיאמר איזה דרוש דא

א"ר] ואמר הבעש"ט להרב

כ"ב כאן לשונו, עוד העתיק

ה"ב ק"ח זה לשונו, כמוכא